

Р. П. Зорівчак

Вір Джон

ВІР ДЖОН (Weir John; справж. – Вив'юрський Іван Федорович; 23. 10. 1906, м. Брод-Веллі, провінція Манітоба, Канада – 23. 11. 1983, Торонто) – журналіст, літературознавець. В. – відомий англомов. перекладач творів укр. літ-ри, зокрема Т. Шевченка, діяч комуніст. та робітн. руху в Канаді. Народився в сім'ї лісоруба, емігранта з села Ценява на Івано-Франківщині. Член Компартії Канади (1927), ЦК КПК (1934). Більшість знань здобув самоосвітою. Журналіст. діяльність під керівництвом Мирослава Ірчана почав 1927 у ред. ж. «Світ молоді» у Вінніпезі. Був ред. органів Компартії Канади «Worker» («Робітник», 1935), «Canadian Tribune» («Канадська трибуна», 1969–73), низки ін. журналів і газет, зокрема заснував г. «The Ukrainian Canadian» («Український канадець») та був її першим ред. (1947–54). Працював в ред. г. «Українське життя» (1954–58). Секр. Канад. слов'ян. комітету (1958–61), багатолітній чл. Крайового виконав. комітету Товариства українців Канади. 1961–64 і 1974–83 – кор. «Canadian Tribune» у Москві. 1967–69 очолював автор. колектив, створ. для перекладу англ. мовою 17-го тому УРЕ (перше вид.), присвяч. Україні; постійно співпрацював з ред. кіїв. г. «News from Ukraine» («Вісті з України»). Автор віршів, оповідань, публіцист. нарисів укр. («Червона зірка», «Робітниця», «Сухітник», «Два мішки золота») і англ. мовами, літ.-крит. нарисів (англ. мовою) про Т. Шевченка (1951), І. Франка (1956). Широко популяризував творчість Т. Шевченка, акцентуючи на соц. аспектах його поезії. Почав перекладати Шевченкові твори в 40-х рр. Перші переклади В. опублікувала г. «The Ukrainian Canadian» 15 лютого 1948: вступ до поеми «Сон» та уривок з вірша «До Основ'яненка» (рядки 41–52: «Тільки ворог, що сміється... От де, люде, наша слава, слава України»). Переклав англ. мовою 29 віршових та три прозові твори Т. Шевченка: поеми «Кавказ», «Гамалія», «Катерина», «Сон», «Єретик», «Гайдамаки» (окремі розділи),

«Юродивий», вірші «Перебендя», «Заповіт», «Мені тринадцятий минало...», повість «Художник», уривки щоденника, автобіогр. лист поета – у першій ред. та ін. Переклав також твори І. Котляревського (третю частину «Енеїди»), М. Петренка («Дивлюсь я на небо»), І. Франка («Гімн», «Каменярі», «Товаришам із тюрми», «На суді», «Указ проти голоду», «Притча про нерозум»; уривки «Захара Беркута» і «Борислав сміється»; «Казка про добробит», «Панщизняний хліб», «Ліси і пасовиська», «Звірячий бюджет», «Лешишина челядь» та ін.), Лесі Українки («В катакомбах», «Давня казка»), В. Сосюри («Любіть Україну», «О не даремно!..», «Марії») та ін. укр. письменників, укр. нар. казки («Кривенька качечка», «Парубок і царівна» та ін.). Ред. англ. добірок творів Т. Шевченка (1964) і (разом з В. Ружицьким) поезії Лесі Українки в перекладі Г. Еванс (1975, 1981). Переклади В., що відзначаються точністю передачі змісту, вдалим відтворенням образної системи та тональності оригіналу, друкувалися переважно в газетах «The Ukrainian Canadian» і «New Frontiers» («Нові рубежі»), «News from Ukraine», виходять окремими виданнями і часто передруковуються. В. переклав: «Franko I. Poems and stories» (Toronto, 1956), «Shevchenko T. Selections» (Toronto, 1961), «Rylsky M., Deutch A. Taras Shevchenko: a biographical sketch» (Moscow, 1964; Kiev, 1974), «Shevchenko T. Selected works. Poetry and prose. Moscow. Lesya Ukrainka. In the catacombs» (Kiev, 1971; співавт.), «Shevchenko T. Selected poetry» (Kiev, 1977; співавт.), «Shevchenko T. Selected works. Poetry and prose» (Moscow, 1979; співавт.), «Franko I. Selections: Poems and stories» (Kiev, 1986), «Shevchenko T. Selections: Poetry. Prose» (Kiev, 1988), «Shevchenko T. Selected poetry» (Kiev, 1989; співавт.).

Основні твори

Bard of Ukraine: an introduction to the life and works of T. Shevchenko. Toronto, 1951;
Привітання поета-перекладача // Зб. праць десятої наук. шевченків. конф. К., 1962.

Рекомендована література

1. Кочур Г. Добрі переклади англійською мовою // Всесвіт. 1961. № 11;
2. Рудницький М. Нові переклади з «Кобзаря» // Жовтень. 1962. № 3;
3. Доценко О. Нове англ. видання Шевченка // Всесвіт. 1964. № 11;
4. Жомнір О. Англійські переклади «Заповіту» // Вітчизна. 1968. № 3;
5. Його ж. Переклади поезії «Заповіт» англійською мовою // Зб. праць шістнадцятої наук. шевченків. конф. К., 1969;
6. Його ж. Вопросы поэтики и стиля Шевченко в переводах на английский язык. К., 1971;
7. Джон Вір: життя на бистрині (Інтерв'ю вела Я. Собко) // Всесвіт. 1981;
8. Зорівчак Р. До історії радянської англ. шевченкіани // Зб. праць двадцять п'ятої наук. шевченків. конф. К., 1983;
9. Її ж. Твори Тараса Шевченка на сторінках «The Ukrainian Canadian» // Теорія і практика перекладу. 1984. Вып. 11;

10. Її ж. Твори Івана Франка на сторінках «The Ukrainian Canadian» // Укр. літературознавство: Зб. Львів. університету. 1984. Вип. 42;
11. Її ж. Джон Вір // Теорія и практика переклада. 1985. № 12;
12. Її ж. «З матері-батька я саме Іван...» // ЛУ. 1986, 15 груд.;
13. Її ж. In the English-speaking domain // Shevchenko and the world. К., 1988;
14. Її ж. Джон Вір – англомовний інтерпретатор Шевченкової поезії // Зб. праць двадцять сьомої наук. шевченків. конф. К., 1989;
15. Її ж. Шевченко в англомовному світі // Шевченко і світ. К., 1989;
16. Її ж. Проза Тараса Шевченка в англомовних перекладах. Іноземна філологія // Укр. наук. зб. Львів. нац. університету ім. І. Франка. 2001. Вип. 112.

Бібліографічний опис:

Вір Джон / Р. П. Зорівчак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34698>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).